

STADSCURATORIUM AMSTERDAM
Aanvraag / Advies
2022

Titel: Ramses Shaffy Mural / Sarphatihuis

Aanvrager: Arjan Muggen

Datum adviesaanvraag: 27 februari 2023

Datum advies (in te vullen door SCA): 18-04-2023

Advies over: Mogelijkheden tot behoud / opknappen / beschermen Ramses Shaffy mural

Locatie: Sarphatihuis / Nieuwe Kerkstraat

STADS
CURA
TORI
UM
X
X
X

Samenvatting projectomschrijving:

Ramses Shaffy (29 augustus 1933 – 1 december 2009) was een chansonnier, componist, liedjesschrijver en acteur. Hij werd geboren in Parijs als zoon van een Egyptische consul en een Poolse gravin van Russische afkomst. Ramses Shaffy maakte vooral furore als zanger van liedjes als Sammy, We zullen doorgaan, Pastorale, Laat me, Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder en de Shaffy cantate. Hij werd rond 2000 opgenomen in het Dr. Sarphatihuis. Vanwege langdurig overmatig alcoholgebruik leed hij aan het syndroom van Korsakov. Enkele dagen na zijn laatste optreden overleed hij in het Dr. Sarphatihuis. Na zijn overlijden werd het Ramses Shaffy Fonds Voor Jonge Kunstenaars opgericht.

Niet lang na zijn dood schilderde een onbekende kunstenaar een zwart-wit portret van Shaffy op een zijmuur van het Dr. Sarphatihuis voorzien van de uitroep LEEF!. De zonder overleg of toestemming geplaatste tekening werd regelmatig met graffiti beklad, tot chagrijn van de bewoners. Stichting Amsta, eigenaar van het Sarphatihuis en daarmee van de muur, laat de graffiti steeds verwijderen en heeft eerder ook een anti-graffiti coating aangebracht. De meest recente bekladding dateert van december en kreeg veel media-aandacht.

Aan SCA wordt gevraagd naar een oordeel over de artistieke en culturele waarde van het werk en advies om bekladding van de mural te ontmoedigen / tegen te gaan. Ook wordt gevraagd of er acties denkbaar zijn om de maker van de mural te achterhalen en welke maatregelen (kunnen) worden geadviseerd om de mural op te knappen en wat daarvan de geschatte kosten zijn.

Beoordeling

Ramses Shaffy spreekt nog steeds tot de verbeelding hoewel veel mensen die voorbij het Sarphatihuis lopen waarschijnlijk niet weten dat hier een portret van de zanger te zien is. Zowel vanuit Stichting Amsta, eigenaar van het Sarphatihuis, als vanuit buurtbewoners is veel waardering voor de muurschildering. SCA heeft ook contact opgenomen met het Ramses Shaffy Fonds Voor Jonge Kunstenaars. Ook zij scharen zich achter behoud/herstel van de schildering.

"Het Ramses Shaffy Fonds voor Jonge Kunstenaars is zeer gehecht aan de muurschildering van Ramses ' hoofd op het Shaffyhuus. Het is ooit door een anonieme kunstenaar gemaakt. Met name de tekst naast de schildering ' LEEF! ' heeft al vele jaren aan talloze voorbijgangers als het ware een prachtig signaal afgegeven dat recht uit Ramses ' hart komt: leef, en doe het nu!" (Monique Busman, voorzitter Fonds)

De artistieke waarde van het portret is niet zeer groot maar in dit geval gaat het vooral om de culturele en maatschappelijke waarde. Ramses Shaffy was een zanger en componist wiens werk nog steeds voortleeft en wiens gedachtenis ook levend gehouden wordt door een kunstwerk in metrostation Vijzelstraat, waar hij in de buurt woonde. Het portret maakt ook voelbaar dat er mensen wonen in het Dr Sarphatihuis die om uiteenlopende redenen zorg en hulp nodig hebben, maar voor wie het leven nog doorgaat.

Inmiddels is de tekst LEEF! echter geheel verdwenen onder de graffiti. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de oorspronkelijke maker nog opduikt, aangezien er telkens pogingen gedaan zijn hem/haar te achterhalen. In alle jaren dat het portret minder werd heeft de kunstenaar ook nooit verbeteringen aangebracht.

Het Ramses Shaffy Fonds voor Jonge Kunstenaars suggereerde Walter Russ (die ook voor de dramaserie Ramses artwork heeft gemaakt) te polsen over de mogelijkheden voor herstel van het portret en tekst. Bij Kunstwacht zou geïnformeerd kunnen worden naar de mogelijkheden om een (betere) anti-graffiti laag aan te brengen. Ook zou hierover informatie ingewonnen kunnen worden bij Stadsdeel zuid die vorig jaar de graffiti van Dr Rat hebben laten restaureren en van een anti-graffiti laag laten voorzien.

Deze oplossing lijkt SCA beter dan het aanbrengen van een (plexi-)glas bescherming over de mural gezien de monumentale status van de muur en het behoud van het informele karakter van de schildering.

SCA beveelt aan om de (opgeknapte) schildering toe te voegen aan het beeldende kunst in de openbare ruimte van Amsterdam en een tegel te plaatsen in het trottoir om duidelijk te maken wie Ramses Shaffy was plus het verhaal van de schildering.

Op 29 augustus is het de 90-ste geboortedag van Ramses Shaffy. Daan Bartels, die eerder Shaffy wandelingen organiseerde (en bij wie SCA ook geïnformeerde heeft naar de identiteit van de kunstenaar) is voornemens dat dan weer te doen. Het zou mooi zijn als de schildering dan hersteld is. Hoe langer gewacht wordt, hoe meer graffiti er bij zal komen.

ADVIES

In te vullen door SCA

Resumé/conclusie

SCA adviseert een kunstenaar te vragen het portret plus de uitroep te herstellen met als voorbeeld de oorspronkelijke schildering uit 2009/2010, een anti-graffiti laag aan te brengen, het werk op te nemen in de collectie kunst in de openbare ruimte en een tegel aan te brengen in het trottoir.

Disclaimer SCA

Hoewel aan alle beschikbaar gestelde informatie en SCA advisering de grootst mogelijke aandacht en zorg is besteed, kunnen er geen rechten aan dit advies worden ontleend.